

MEDIDAS DE ACOGIDA Y DE TRANSICIÓN

INFANTIL - PRIMARIA

CEIP PRÍNCIPE D. JUAN MANUEL

ÍNDICE

1. JUSTIFICACIÓN.

1.1. ¿Por qué vamos a elaborar el Plan de Acompañamiento / Transición en nuestro centro?

1.2. ¿Qué cambios se producen con el paso de educación Infantil a educación Primaria?

1.2.1. Bases jurídicas del Plan.

2. OBJETIVOS.

¿Qué pretendemos conseguir?

3. ACCIONES Y CRONOLOGÍA.

4. METODOLOGÍA.

4.1. Expresión oral.

4.1.1. Infantil 5 años.

4.1.2. Primer ciclo de Primaria.

4.2. Lectoescritura.

4.2.1. Infantil 5 años.

4.2.2. Primer ciclo de Primaria.

4.3. Lógico matemáticas.

5. EVALUACIÓN.

¿Consigue nuestro propósito?

6. CONCLUSIÓN

1. JUSTIFICACIÓN.

1.1. ¿Por qué vamos a elaborar el Plan de Acompañamiento/Transición en nuestro centro?

El comienzo de la escolaridad obligatoria ha sido definido por autores como **Dockett y Perry (2004)** como uno de los grandes retos a los que el niño/a se enfrenta en los primeros años de su infancia. En la Educación Primaria se empieza a considerar el proceso de aprendizaje como una actividad más seria y responsable. En esta etapa se sientan las bases para futuros aprendizajes y se adquieren los hábitos y procedimientos de trabajo que se consideran necesarios para afrontar con éxito su proceso de escolarización.

En ese momento de transición de una etapa a otra:

- El alumnado puede mostrar, según **Galán y García (2008)**, conductas como:
  - Inquietud, nerviosismo y frustración ante las exigencias del maestro/a, incluso deseos de regresar al aula de Educación Infantil.
  - Pérdida de interés por las tareas escolares.
  - Dificultad para mantener la atención durante las orientaciones y explicaciones.
  - Solicitan continuamente ir al baño o beber agua. Desean el juego a cada instante.
  - Cierta retraimiento, especialmente en los patios del colegio.
- Las familias necesitan una orientación sobre el momento psico-evolutivo en el que se encuentran sus hijos e hijas, y sobre cómo se va a producir esa transición de una etapa a otra. En nuestro centro esta orientación es impartida por el gabinete psicopedagógico municipal.
- Los maestros/as necesitan unificar criterios pedagógicos para garantizar una correcta transición entre las dos etapas. El profesorado responsable de implementar el Programa de Medidas de acogida y de transición o continuidad entre niveles, ciclos y modalidades de escolarización serán:
  - Los/las maestras/os de Infantil, tutores/as de 5 años.
  - Equipo docente de 1º de Primaria.
  - Profesor/a especialista de PT, AL y personal no docente (Fisioterapeuta y Educadora) (Si procede).

- El jefe o la jefa de Estudios.

El Plan de Transición, intenta dar respuesta a las necesidades aquí expuestas, dotando a todos los miembros de la comunidad educativa de nuestro centro, con los recursos para que dicha transición sea lo más adecuada posible.

Este plan está incluido en el PEC y será revisado con carácter anual, haciéndose todas aquellas modificaciones que se consideren oportunas y estén organizativa y pedagógicamente justificadas.

1.2. ¿Qué cambios se producen con el paso de educación Infantil a educación Primaria?

Según **Susana Tamayo (2015)**, existen cambios relevantes entre ambas etapas y a diferentes niveles, como en la metodología, los agrupamientos y espacios, tipos de actividades, etc.

Para ver con más claridad dichos cambios, incluimos un resumen en el que se contemplan algunas de las diferencias entre educación Infantil y educación Primaria.

EDUCACIÓN INFANTIL 5 AÑOS	EDUCACIÓN PRIMARIA
<p>Orientación Pedagógica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientación más global y constructiva. - Menor exigencia académica. - Situaciones de aprendizaje dinámicas. - Aprendizaje en grupo. <p>Se trabajan las tres áreas del currículo partiendo de experiencias de su vida cotidiana</p> <p>Espacios:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Más flexibles, mayor libertad de movimiento. Mayor contacto corporal. - Aula con espacios de juego libre y guiado. - Patio con juegos. <p>Tiempos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Más flexibles. - Menos tiempos sentados. <p>Actividades:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Con enfoque más lúdico y flexible. <p>Nivel de exigencia/responsabilidad:</p>	<p>Orientación Pedagógica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientación más diferenciada. - Mayor exigencia académica. - Situaciones de aprendizaje dinámicas, pero con mayor exigencia de atención, observación y escucha. - Aprendizaje en grupo e individual. <p>Áreas de conocimiento partiendo de ámbitos disciplinares: Lengua Castellano, Matemáticas, Conocimiento del Medio, Lengua valenciana, E. Artística, E. Física, E. plástica, Religión y valores.</p> <p>Espacios:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menos flexibles, movimientos más pautados. Menor contacto corporal. - Aula con menos espacios de juego. - Patio con pistas deportivas. <p>Tiempos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Más rígidos. - Más tiempos sentados.

Tiempo libre después del colegio.	Actividades: - Con enfoque más formal y rígido. Nivel de exigencia/responsabilidad: Tareas para casa.
-----------------------------------	--

Para favorecer esta transición y la convivencia entre el alumnado y profesorado del centro, se crearán hermanamientos entre clases de diferentes cursos.

1.3. Bases jurídicas del Plan

Para la elaboración de este documento, nos hemos basado en los siguientes supuestos jurídicos:

- En el **artículo 22 del Decreto 100/2022**, de 29 de julio, se señala que los centros, para garantizar el proceso educativo y evolución positiva de todas las niñas y los niños, tienen que reflejar en la línea pedagógica y en la concreción curricular la coherencia necesaria y continuidad entre los diferentes ciclos de Educación Infantil y también con la etapa de Educación Primaria, lo que requiera la estrecha coordinación entre los equipos educativos.
- En el apartado 1.2.6.6 de la RESOLUCIÓN de 27 de junio de 2023, por la que se aprueban las instrucciones para la organización y el funcionamiento de los centros que imparten Educación Infantil de segundo ciclo y Educación Primaria durante el curso 2023- 2024, queda recogido que los centros, los centros establecerán medidas y acciones de coordinación para garantizar en los procesos de transición o continuidad entre niveles, ciclos, etapas y modalidades de escolarización, el acompañamiento al alumnado y a las familias, el trasvase de información, la continuidad de las actuaciones educativas y la detección de las necesidades de apoyo que pueden producirse en estos momentos en que las barreras y las desigualdades se manifiestan con más frecuencia e intensidad.

2. OBJETIVOS.

¿Qué pretendemos conseguir?

- Facilitar en lo posible, el proceso de adaptación de los niños a la nueva etapa, mediante la planificación de actividades adecuadas antes, durante y después de este proceso.
- Consolidar los hábitos ya trabajados en infantil.
- Utilizar, en la organización del proceso educativo, estrategias que respondan a las características del grupo de niños/as y a las posibilidades individuales de cada uno de ellos, para así potenciar el máximo desarrollo.
- Estimular el respeto mutuo y la reciprocidad en la relación adulto-niño/a.
- Aprovechar las experiencias cotidianas, para reafirmar y consolidar hábitos y habilidades.
- Es indispensable fomentar que los niños y niñas expresen sus emociones adecuadamente y enseñarles a canalizarlas.

3. ACCIONES Y CRONOLOGÍA

¿Qué vamos a hacer? ¿Cuándo lo vamos a llevar a cabo?

3.1. Con el profesorado, el alumnado y las familias.

AGENTES IMPLICADOS	CUÁNDO	ACCIÓN	PARTICIPAN	OBJETIVO/ACTIVIDAD CONCRETA
FAMILIAS, PROFESORADO Y ORIENTADORA DEL CENTRO	Junio	Charla de transición de infantil y primaria.	Gabinete psicopedagógico escolar del ayuntamiento.	Informar y acompañar a las familias sobre el cambio académico que va a suponer para sus hijos este paso de etapa.
ALUMNADO Y PROFESORADO	Septiembre	Visita guiada por las dependencias del colegio.	Tutoras/es y alumnado de 1º.	Reconocer las nuevas dependencias del colegio.
FAMILIAS Y PROFESORADO	Septiembre	1º reunión de inicio de curso	Familias y profesorado	Dar orientaciones sobre el nuevo curso: almuerzos, mochilas, Xarxa de Llibres, material...
ALUMNADO	Diciembre	Carta a SSMM Reyes Magos	Ciclo infantil con Primaria	Ayudar al alumnado pequeño, tutorizando la actividad. Intercambio de lectura de cartas a los Reyes Magos.
ALUMNADO	Pascua	Almuerzo entre los niños de 5 años y 1º primaria en el patio de primaria. Hermano mayor	Infantil 5 años y 1º primaria.	Compartir almuerzo y patio con los niños de primero para que se acostumbren al nuevo espacio.
ALUMNADO	Mayo	Master class con maestros/as especialistas en el edificio de Primaria.	Infantil 5 años y maestros/as especialistas.	Realizar clases con los/as especialistas de ed. Musical y ed. Física.
ALUMNADO	Mayo	Almuerzo entre los/as niños/as de 5 años y 1º primaria en el patio de	Infantil 5 años y 1º primaria.	Compartir almuerzo y patio con los niños/as de primero para que se acostumbren al

		primaria. Hermano mayor		nuevo espacio.
ALUMNADO	Abril Mayo	Compi lector	Infantil y 2º, 3º, 4º y 5º de Primaria.	
ALUMNADO	Mayo	Conocer las futuras aulas	Infantil 5 años y 1º primaria.	Paseo por el edificio de primaria, señalando las principales instalaciones o dependencias, así como las futuras aulas.
PROFESORADO	Finales de mayo	Intercambio educativo	Tutoras/es de infantil 5 años y 1º primaria.	Reunión de traspaso de información: espacios, distribución de tiempo, rutinas, metodología, materiales, hábitos...
PROFESORADO	Junio	Traspaso de información significativa Mezcla del alumnado	Tutoras/es de 5 años infantil y 1º primaria.	Reunión de traspaso de información "significativa" del alumnado: NEAE, familias, SS.SS., informes Psicopedagógicos, excursiones realizadas, etc. Informar sobre la mezcla a dirección.
PROFESORADO	Hasta 30 de junio	Elaborar listado de material y libros de texto para publicación oficial.	Tutoras/es de 1º.	Dejar preparados los listados de libros de texto y material.

4. METODOLOGÍA.

La metodología que llevaremos a cabo será en todo momento activa y participativa.

Según el **artículo 8. Del Real Decreto 95/2022**, “los contenidos educativos de la Educación Infantil se organizarán en áreas correspondientes a ámbitos propios de la experiencia y del desarrollo infantil, y se abordarán por medio de propuestas globalizadas de aprendizaje que tengan interés y significado para las niñas y para los niños.”

Partiendo del **artículo 8.3** del mismo Real Decreto las áreas deben entenderse como ámbitos de experiencia intrínsecamente relacionados entre sí, por lo que se requerirá un planteamiento educativo que promueva la configuración de situaciones de aprendizaje globales, significativas y estimulantes que ayuden a establecer relaciones entre todos los elementos que las conforman.

Partiremos de la *concepción constructivista* del aprendizaje y tendremos en cuenta los siguientes principios pedagógicos. **Artículo 6:**

1. La práctica educativa en esta etapa buscará desarrollar y asentar progresivamente las bases que faciliten el máximo desarrollo de cada niño y de cada niña.
2. Dicha práctica se basará en experiencias de aprendizaje significativas y emocionalmente positivas y en la experimentación y el juego. Además, deberá llevarse a cabo en un ambiente de afecto y confianza para potenciar su autoestima e integración social y el establecimiento de un apego seguro. Así mismo, se velará por garantizar desde el primer contacto una transición positiva desde el entorno familiar al escolar, así como la continuidad entre ciclos y entre etapas.
3. En los dos ciclos de esta etapa, se atenderá progresivamente al desarrollo afectivo, a la gestión emocional, al movimiento y los hábitos de control corporal, a las manifestaciones de la comunicación y del lenguaje, y a las pautas elementales de convivencia y relación social, así como al descubrimiento del entorno, de los seres vivos que en él conviven y de las características físicas y sociales del medio en el que viven. También se incluirá la educación en valores.

4. Asimismo, se incluirán la educación para el consumo responsable y sostenible y la promoción y educación para la salud.
5. Además, se favorecerá que niños y niñas adquieran autonomía personal y elaboren una imagen de sí mismos positiva, equilibrada e igualitaria y libre de estereotipos discriminatorios.
6. Las administraciones educativas fomentarán el desarrollo de todos los lenguajes y modos de percepción específicos de estas edades para desarrollar el conjunto de sus potencialidades, respetando la específica cultura de la infancia que definen la Convención sobre los Derechos del Niño y las Observaciones Generales de su Comité.
7. De igual modo, sin que resulte exigible para afrontar la Educación Primaria, se podrá favorecer una primera aproximación a la lectura y a la escritura, así como experiencias de iniciación temprana en habilidades numéricas básicas, en las tecnologías de la información y la comunicación, en la expresión visual y musical y en cualesquiera otras que las administraciones educativas determinen.
8. Corresponde a las administraciones educativas fomentar una primera aproximación a la lengua extranjera en los aprendizajes del segundo ciclo de la Educación Infantil, especialmente en el último año.

*Principio de globalización, concediendo igual importancia a las tres áreas del currículum de Educación Infantil: *Crecimiento en armonía, Descubrimiento y exploración del entorno y Comunicación y representación de la realidad.**

En la intervención educativa tendremos como objetivo prioritario posibilitar que los niños/as realicen aprendizajes significativos, es decir, el niño/a establecerá relaciones entre sus experiencias previas y los nuevos aprendizajes.

El aprendizaje significativo supone una intensa actividad por parte del niño/a, tanto física como mental, que le permite ser agente de su propio aprendizaje, lo que potenciaremos a través de la experimentación, observación, expresión, investigación... asegurando la funcionalidad.

Promoveremos una educación personalizada, lo cual implica el respeto a la

persona de cada niño/a, ritmos evolutivos y al desarrollo de sus capacidades, es decir, nuestras intervenciones serán individualizadas, ofreciendo a cada uno lo que necesita, siempre y cuando sea posible.

Al mismo tiempo, generaremos la interacción con adultos e iguales para conseguir una adecuada participación social. Esto es, el principio de socialización y comunicación.

Otro principio metodológico fundamental en la etapa de Educación Infantil, es la participación de las familias, colaborando en talleres, fiestas, salidas y aporte de material.

El principio de afectividad, también es muy importante, ya que la afectividad es fundamental para trabajar la cooperación, la ayuda y el respeto del otro.

Para todo esto, es necesario un ambiente cálido y acogedor, donde el niño/a se sienta seguro y a gusto realizando diversas actividades.

4.1. Expresión oral.

4.1.1. Infantil 5 años.

El lenguaje es una de las capacidades específicas del ser humano. El niño/a lo irá adquiriendo progresivamente y con el regulará su propia acción y se comunicará con otros/as. El diálogo, la discusión, la interacción oral y verbal activa del niño/a se desarrolla mucho en el aula. Algunas de las actividades que se realizan para favorecer este desarrollo son:

- **Asamblea:** es una actividad de gran importancia en educación infantil, pues en ella los alumnos/as expresan sus vivencias, opiniones, ideas y preocupaciones. Se realiza en gran grupo lo que favorece las relaciones interpersonales. Al mismo tiempo, se potencia el desarrollo lingüístico de los alumnos/as ya que aprenden a escuchar y a expresar sus opiniones, amplían el vocabulario, corrigen su pronunciación, expresan necesidades y sentimientos, etc.
- **PELO:** El *programa de estimulación del lenguaje oral* se trabaja una sesión

semanal. Este programa tiene como finalidad el desarrollo del lenguaje y prevención de dificultades. Los ejercicios no deben centrarse directamente en la pronunciación aislada de fonemas, sino en la estimulación indirecta de los factores asociados a esa pronunciación y dentro de un contexto lúdico. Las actividades que se trabajan a lo largo de estas sesiones giran en torno a: juegos de percepción y discriminación auditiva, juegos de motricidad bucofacial, juegos de discriminación fonológica, juegos de onomatopeyas, etc.

- Talleres y propuestas de estimulación del lenguaje oral.

4.1.2. Primer ciclo de Primaria.

Debido a la gran importancia de la expresión oral en el primer curso se mantendrá la asamblea, diariamente durante el primer trimestre, y de manera más esporádica durante los trimestres siguientes. Además, se realizarán varias exposiciones orales a lo largo del curso tanto en castellano como en valenciano, trabajando diferentes centros de interés. El objetivo será aumentar la seguridad y autoestima a la hora de hablar delante de los compañeros y compañeras.

Durante las sesiones de Lengua Castellana se incorporan actividades de conciencia fonológica tales como segmentación silábica, estructuración de la frase, familias de palabras... para que mediante el juego los alumnos y alumnas sean capaces de adquirir destreza en el lenguaje.

En el primer ciclo de primaria se continuará con la metodología llevada a cabo en infantil (asamblea, rincones, talleres, actividades manipulativas, estaciones de aprendizaje...)

4.2. Lecto-escritura.

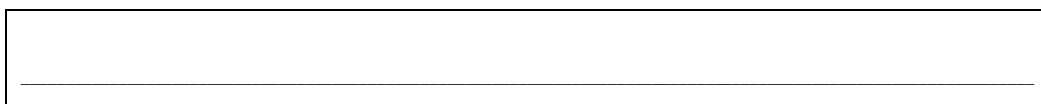
4.2.1. Infantil 5 años.

- Aproximación/ conocimiento de las letras a partir del nombre propio, del de los compañeros/as o de palabras significativas y relacionadas con las situaciones de aprendizaje.

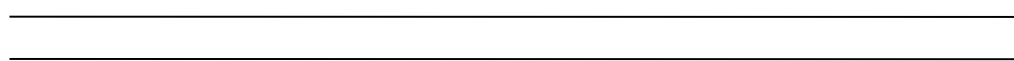
- Utilización del método mixto: global y fonético.
- En cuatro años se presentan todas las mayúsculas de forma globalizada a través de las situaciones de aprendizaje y del nombre.
- En cinco años durante el primer trimestre se repasan todas las trabajadas el año anterior. En el segundo trimestre se empiezan a presentar las minúsculas acompañadas de su mayúscula. La lectura se trabaja de manera global y fonética, no como lectura en sí.
- Delimitación progresiva del espacio destinado a la escritura para ir reduciendo el tamaño de la letra.
- Tipología: mayúscula. En el segundo trimestre de 5 años se irán incorporando de forma progresiva las letras minúsculas, no como objetivo curricular sino como facilitación de la transición de los alumnos/as a la siguiente etapa.
- Durante el tercer trimestre, en el nivel de 5 años, se plantea una actividad semanal en familia, de comprensión oral y escrita, para hacer con sus papás y mamás. Así se implica a las familias en el proceso lectoescritor y los acostumbramos a la realización de tareas

El espacio para escribir será:

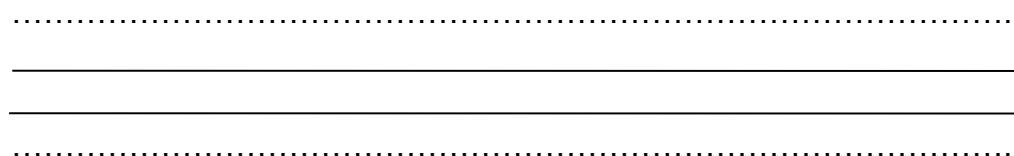
- 3 años un cuadrado con línea

- 4 años dos líneas juntándolas cada vez más.

- 5 años pauta Montessori para visual y grecas

- 1º Primaria: pauta Montessori
- 2º Primaria: dos líneas.

4.2.2. Primer ciclo de primaria.

Partiendo de que cualquier método debe de abarcar:

- La expresión oral
- La lectura
- La escritura
- Incluyendo actividades dedicadas a la escucha.
- Clasificaremos los métodos que se utilizarán, teniendo en cuenta el grupo y después de una valoración por parte del tutor/a.
- Talleres y estaciones de aprendizaje.

1. **Métodos Sintéticos**: son aquellos que parten de los elementos más simples para llegar a las unidades más complejas, con sentido:

- Literal (Alfabético y Fónico)

- *Fónico*: Consiste en enseñar el sonido que tiene cada letra ("fff", "sss",...). Actualmente este sistema se acompaña de imágenes o sistemas icónicos que pertenecen al campo experiencial del niño/a y se asimila el fonema al sonido que produce el objeto representado.

- *Alfabético*: El alumnado comienza a conocer las vocales para pasar a las consonantes. Al llegar a éstas tienen que nombrarlas dándoles un sonido falso (se le pone nombre a las letras, no se identifica el sonido que representa): "ene", "ese", "pe".

La aplicación más normal es comenzar por las vocales sueltas, combinarlas entre sí. Después se combinan con una consonante. Luego se forman palabras y frases.

- *Silábico*. La unidad básica es la sílaba. Participa del método alfabético y del fónico y puede considerarse como una evolución de éstos. Primero se aprenden las vocales (a veces con ayuda de ilustraciones y palabras). Después se hacen ejercicios para componer cada vocal con las diversas consonantes.

2. **Métodos Analíticos**: son aquellos que parten de unidades con sentido (palabras, frases, enunciado) para descender hasta las unidades básicas, sin sentido. Dentro de este grupo nos encontramos con el Método Global. Este método se utiliza de manera puntual en casos en los que los métodos anteriores

no han funcionado.

3. **Métodos Mixtos:** es la unión de varios de estos métodos. Se escoge de varios métodos aquello que más pueda interesar y se crea un método propio. Se suele combinar el silábico, alfabético y global.

¿Cómo empezamos a trabajar la lectoescritura en primero?

Durante el primer trimestre nos vamos a centrar, en la adaptación de los niños y las niñas a esta nueva etapa y en la lectoescritura, ya que es una herramienta fundamental para que puedan aprender el contenido de las demás asignaturas.

La clase está organizada en grupos de trabajo, también están previstos rincones de juegos para cada grupo, estos rincones van cambiando a necesidad.

Se comenzará a presentar las vocales de manera muy rápida porque están trabajadas en infantil. Luego se empezará consonante a consonante, sonido, grafía y lectura. Se trabaja en la pauta Montessori para ayudarles a colocar bien las grafías y subir y bajar en el espacio. Pero el objetivo es que escriban en dos líneas que es la pauta elegida en ciclo.

Al igual que en infantil, se respetará el ritmo de trabajo y aprendizaje del alumnado, adaptando las actividades a las diferentes necesidades.

4.3. Lógico matemáticas.

CONTENIDOS	INFANTIL 5 AÑOS	PRIMER CICLO DE PRIMARIA (1º curso)
NUMERACIÓN	Números del 0 al 10.	Números del 0 al 99 Descomposición numérica.
OPERACIONES	Conteo y la introducción de la suma y la resta.	Conteo ascendente y descendente Sumas con llevadas Restas sin llevar

GEOMETRÍA	Formas geométricas: cuadrado, círculo, triángulo, rectángulo, rombo y óvalo.	Formas geométricas: cuadrado, círculo, triángulo, rectángulo, rombo y óvalo. Cuerpos geométricos: prisma, pirámide, cono, esfera, cubo y cilindro
PROBLEMAS	Resolución de problemas sencillos a nivel oral.	Resolución de problemas de sumas y restas. Resolución de problemas lógicos.
ATRIBUTOS	Color, forma, tamaño, grosor, cantidad, etc.	Peso, medida, longitud, tiempo...

5. EVALUACIÓN.

Para una correcta puesta en práctica y el seguimiento de las Medidas de acogida y de transición o continuidad entre niveles, ciclos y modalidades de escolarización, llevaremos a cabo la valoración de los siguientes indicadores a través de la Comisión de Coordinación Pedagógica (COCOPE):

EVALUACIÓN DEL PLAN DE TRANSICIÓN					
Se han llevado a cabo las reuniones propuestas a principio de curso.					
Se ha continuado la comunicación y coordinación con las familias en el cambio de etapa.					
Se han planteado nuevas propuestas de mejora a partir de las reuniones.					
Las actividades planteadas en el cronograma, se han cumplido.					
Se ha tenido en cuenta la atención a la diversidad en todo momento.					
Las actividades, reuniones ... han facilitado la transición de E.I. a E.P.					
Propuestas de mejora:					

La evaluación de estos parámetros considerará las dificultades encontradas y el establecimiento de unas propuestas de mejora para el próximo curso escolar.

6. CONCLUSIÓN

Concluimos este documento, destacando la necesidad de una buena coordinación entre todo el Equipo Docente en el tránsito entre etapas, de manera que podamos ofrecer una respuesta educativa óptima a nuestro alumnado

MESURES D' ACOLLIDA I DE TRANSICIÓ

INFANTIL - PRIMÀRIA

CEIP PRÍNCEP D. JUAN MANUEL

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ.

- 1.1. Per què vam elaborar el Pla d'Acompanyament / Transició al nostre centre?
- 1.2. Quins canvis es produeixen amb el pas d'educació Infantil a educació Primària?
  - 1.2.1. Bases jurídiques del Pla.

2. OBJECTIUS.

Què pretenem aconseguir?

3. ACCIONS I CRONOLOGIA.

4. METODOLOGIA.

- 4.1. Expressió oral.
  - 4.1.1. Infantil 5 anys.
  - 4.1.2. Primer cicle de Primària.
- 4.2. Lectoescritura.
  - 4.2.1. Infantil 5 anys.
  - 4.2.2. Primer cicle de Primària.
- 4.3. Lògic matemàtiques.

5. AVALUACIÓ.

Aconsegueix el nostre propòsit?

6. CONCLUSIÓ

1. JUSTIFICACIÓ.

1.1. Per què vam elaborar el Pla d'Acompanyament/Transició al nostre centre?

El començament de l'escolaritat obligatòria ha estat definit per autors com **Dockett i Perry (2004)** com un dels grans reptes als quals el nen/a s'enfronta en els primers anys de la seva infància. En l' Educació Primària es comença a considerar el procés d'aprenentatge com una activitat més seriosa i responsable. En aquesta etapa se sentin les bases per a futurs aprenentatges i s'adquireixen els hàbits i procediments de treball que es consideren necessaris per afrontar amb èxit el seu procés d'escolarització.

En aquell moment de transició d'una etapa a una altra:

- L'alumnat pot mostrar, segons **Galán i García (2008)**, conductes com:
  - Inquietud, nerviosisme i frustració davant les exigències del mestre/a, fins i tot desitjos de tornar a l'aula d'Educació Infantil.
  - Pèrdua d'interès per les tasques escolars.
  - Dificultat per mantenir l'atenció durant les orientacions i explicacions.
  - Demanen contínuament anar al bany o beure aigua. Desitgen el joc a cada instant.
  - Cert retraïment, especialment als patis del col·legi.
- Les famílies necessiten una orientació sobre el moment psico-evolutiu en què es troben els seus fills i filles, i sobre com es produirà aquesta transició d'una etapa a una altra. En el nostre centre aquesta orientació és impartida pel gabinet psicopedagògic municipal.
- Els mestres/es necessiten unificar criteris pedagògics per garantir una correcta transició entre les dues etapes. El professorat responsable d'implementar el Programa de Mesures d'acollida i de transició o continuïtat entre nivells, cicles i modalitats d'escolarització seran:
  - Els/les mestres/es d'Infantil, tutors/es de 5 anys.
  - Equip docent de 1r de Primària.
  - Professor/a especialista de PT, AL i personal no docent (Fisioterapeuta i Educadora) (Si escau).

- El cap o la cap d' Estudis.

El Pla de Transició, intenta donar resposta a les necessitats aquí exposades, dotant tots els membres de la comunitat educativa del nostre centre, amb els recursos perquè aquesta transició sigui el més adequada possible.

Aquest pla està inclòs en el PEC i serà revisat amb caràcter anual, fent-se totes aquelles modificacions que es considerin oportunes i estiguin organitzativament i pedagògicament justificades.

1.2. Quins canvis es produeixen amb el pas d'educació Infantil a educació Primària?

Segons **Susana Tamayo (2015)**, hi ha canvis rellevants entre ambdues etapes i a diferents nivells, com en la metodologia, els agrupaments i espais, tipus d'activitats, etc.

Per veure amb més claredat aquests canvis, incloem un resum en el qual es contemplen algunes de les diferències entre educació Infantil i educació Primària.

EDUCACIÓ INFANTIL 5 ANYS	EDUCACIÓ PRIMÀRIA
<p>Orientació Pedagògica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientació més global i constructiva. - Menor exigència acadèmica. - Situacions d'aprenentatge dinàmiques. - Aprenentatge en grup. <p>Es treballen les tres àrees del currículum partint d'experiències de la seva vida quotidiana</p> <p>Espais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Més flexibles, més llibertat de moviment. Major contacte corporal. - Aula amb espais de joc lliure i guiat. - Pati amb jocs. <p>Temps:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Més flexibles. - Menys temps asseguts. <p>Activitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amb enfocament més lúdic i flexible. <p>Nivell d'exigència/responsabilitat: Temps lliure després del col·legi.</p>	<p>Orientació Pedagògica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientació més diferenciada. - Major exigència acadèmica. - Situacions d'aprenentatge dinàmiques, però amb major exigència d'atenció, observació i escolta. - Aprenentatge en grup i individual. <p>Àrees de coneixement partint d'àmbits disciplinaris: Llengua Castellà, Matemàtiques, Coneixement del Medi, Llengua valenciana, E. Artística, E. Física, E. plàstica, Religió i valors.</p> <p>Espais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Menys flexibles, moviments més pautats. Menor contacte corporal. - Aula amb menys espais de joc. - Pati amb pistes esportives. <p>Temps:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Més rígids. - Més temps asseguts. <p>Activitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amb enfocament més formal i rígid.

	Nivell d'exigència/responsabilitat: Tasques per a casa.
--	---

Per afavorir aquesta transició i la convivència entre l' alumnat i professorat del centre, es crearan agermanaments entre classes de diferents cursos.

1.3. Bases jurídiques del Pla

Per a l' elaboració d' aquest document, ens hem basat en els següents supòsits jurídics:

- A l' **article 22 del Decret 100/2022**, de 29 de juliol, s'assenyala que els centres, per garantir el procés educatiu i evolució positiva de totes les nenes i els nens, han de reflectir en la línia pedagògica i en la concreció curricular la coherència necessària i continuïtat entre els diferents cicles d'Educació Infantil i també amb l'etapa d'Educació Primària, el que requereixi l' estreta coordinació entre els equips educatius.
- En l' apartat 1.2.6.6 de la RESOLUCIÓ de 27 de juny de 2023, per la qual s' aproven les instruccions per a l' organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Infantil de segon cicle i Educació Primària durant el curs 2023- 2024, queda recollit que els centres, els centres establiran mesures i accions de coordinació per garantir en els processos de transició o continuïtat entre nivells, cicles, etapes i modalitats d' escolarització, l' acompanyament a l' alumnat i a les famílies, el transvasament d' informació, la continuïtat de les actuacions educatives i la detecció de les necessitats de suport que es poden produir en aquests moments en què les barreres i les desigualtats es manifesten amb més freqüència i intensitat.

2. OBJECTIUS.

Què pretenem aconseguir?

- Facilitar en la mesura del possible, el procés d' adaptació dels infants a la nova etapa, mitjançant la planificació d' activitats adequades abans, durant i després d' aquest procés.
- Consolidar els hàbits ja treballats en infantil.
- Utilitzar, en l'organització del procés educatiu, estratègies que responguin a les característiques del grup d'infants i a les possibilitats individuals de cadascun d'ells, per així potenciar el màxim desenvolupament.
- Estimular el respecte mutu i la reciprocitat en la relació adult-nen/a.
- Aprofitar les experiències quotidianes, per reafirmar i consolidar hàbits i habilitats.
- És indispensable fomentar que els nens i nenes expressin les seves emocions adequadament i ensenyar-los a canalitzar-les.

3. ACCIONS I CRONOLOGIA

Què vam fer? Quan ho vam dur a terme?

3.1. Amb el professorat, l' alumnat i les famílies.

AGENTS IMPLICATS	QUAN	ACCIÓ	PARTICIPEN	OBJECTIU/ACTIVITAT CONCRETA
FAMÍLIES, PROFESSORA T I ORIENTADORA DEL CENTRE	Juny	Xerrada de transició d' infantil i primària.	Gabinet psicopedagògic escolar de l' ajuntament.	Informar i acompanyar les famílies sobre el canvi acadèmic que suposarà per als seus fills aquest pas d' etapa.
ALUMNAT I PROFESSORA T	Setembre	Visita guiada per les dependències del col·legi.	Tutores/es i alumnat de 1r.	Reconèixer les noves dependències del col·legi.
FAMÍLIES I PROFESSORA T	Setembre	1r reunió d' inici de curs	Famílies i professorat	Donar orientacions sobre el nou curs: dinars, motxilles, Xarxa de Llibres, material...
ALUMNAT	Desembre	Carta a SSMM Reyes Magos	Cicle infantil amb Primària	Ajudar l' alumnat petit, tutoritzant l' activitat. Intercanvi de lectura de cartes als Reis Mags.
ALUMNAT	Pasqua	Dinar entre els infants de 5 anys i 1r primària al pati de primària. Germà major	Infantil 5 anys i 1r primària.	Compartir dinar i pati amb els infants de primer perquè s'acostumen al nou espai.
ALUMNAT	Maig	Màster class amb mestres/es especialistes a l'edifici de Primària.	Infantil 5 anys i mestres/es especialistes.	Realitzar classes amb els/les especialistes d'ed. Musical i ed. Física.
ALUMNAT	Maig	Dinar entre els/les nens/es de 5 anys i 1r primària al pati de primària. Germà major	Infantil 5 anys i 1r primària.	Compartir dinar i pati amb els nens/es de primer perquè s'acostumen al nou espai.

ALUMNAT	Abril Maig	Compi lector	Infantil i 2n, 3r, 4t i 5è de Primària.	
ALUMNAT	Maig	Conèixer les futures aules	Infantil 5 anys i 1r primària.	Passeig per l'edifici de primària, assenyalant les principals instal·lacions o dependències, així com les futures aules.
PROFESSORAT	Finals de maig	Intercanvi educatiu	Tutores/es d'infantil 5 anys i 1r primària.	Reunió de traspàs d' informació: espais, distribució de temps, rutines, metodologia, materials, hàbits...
PROFESSORAT	Juny	Traspàs d' informació significativa Mescla de l' alumnat	Tutores/es de 5 anys infantil i 1r primària.	Reunió de traspàs d'informació "significativa" de l'alumnat: NEAE, famílies, SS.SS., informes Psicopedagògics, excursions realitzades, etc. Informar sobre la mescla a direcció.
PROFESSORAT	Fins a 30 de juny	Elaborar llistat de material i llibres de text per a publicació oficial.	Tutors de 1r.	Deixar preparats els llistats de llibres de text i material.

4. METODOLOGIA.

La metodologia que portarem a terme serà en tot moment activa i participativa. Segons l' **article 8. Del Reial decret 95/2022**, "els continguts educatius de l'Educació Infantil s'organitzaran en àrees corresponents a àmbits propis de l'experiència i del desenvolupament infantil, i s'abordaran per mitjà de propostes globalitzades d'aprenentatge que tinguin interès i significat per a les nenes i per als infants."

Partint de l' **article 8.3** del mateix Reial decret les àrees s' han d' entendre com a àmbits d' experiència intrínsecament relacionats entre si, per la qual cosa es requerirà un plantejament educatiu que promogui la configuració de situacions d' aprenentatge globals, significatives i estimulants que ajudin a establir relacions entre tots els elements que les conformen.

Partirem de la *concepció constructivista* de l' aprenentatge i tindrem en compte els següents principis pedagògics. **Article 6:**

1. La pràctica educativa en aquesta etapa buscarà desenvolupar i assentar progressivament les bases que facilitin el màxim desenvolupament de cada infant.
2. Aquesta pràctica es basarà en experiències d'aprenentatge significatives i emocionalment positives i en l'experimentació i el joc. A més, s' haurà de dur a terme en un ambient d' afecte i confiança per potenciar la seva autoestima i integració social i l' establiment d' un apego segur. Així mateix, es vetllarà per garantir des del primer contacte una transició positiva des de l' entorn familiar a l' escolar, així com la continuïtat entre cicles i entre etapes.
3. En els dos cicles d'aquesta etapa, s'atendrà progressivament al desenvolupament afectiu, a la gestió emocional, al moviment i els hàbits de control corporal, a les manifestacions de la comunicació i del llenguatge, i a les pautes elementals de convivència i relació social, així com al descobriment de l'entorn, dels éssers vius que hi conviuen i de les característiques físiques i socials del medi en què viuen. També s' inclourà l' educació en valors.
4. Així mateix, s'inclouran l'educació per al consum responsable i sostenible i la promoció i educació per a la salut.

5. A més, s'afavorirà que nens i nenes adquireixin autonomia personal i elaborin una imatge de si mateixos positiva, equilibrada i igualitària i lliure d'estereotips discriminatoris.

6. Les administracions educatives fomentaran el desenvolupament de tots els llenguatges i modes de percepció específics d'aquestes edats per desenvolupar el conjunt de les seves potencialitats, respectant l'específica cultura de la infància que defineixen la Convenció sobre els Drets de l'Infant i les Observacions Generals del seu Comitè.

7. De la mateixa manera, sense que resulti exigible per afrontar l'Educació Primària, es podrà afavorir una primera aproximació a la lectura i a l'escriptura, així com experiències d'iniciació primerenca en habilitats numèriques bàsiques, en les tecnologies de la informació i la comunicació, en l'expressió visual i musical i en qualssevol altres que les administracions educatives determinin.

8. Correspon a les administracions educatives fomentar una primera aproximació a la llengua estrangera en els aprenentatges del segon cicle de l'Educació Infantil, especialment en el darrer any.

*Principi de globalització, concedint igual importància a les tres àrees del currículum d' Educació Infantil: *Creixement en harmonia, Descobriment i exploració de l' entorn i Comunicació i representació de la realitat.**

En la intervenció educativa tindrem com a objectiu prioritari possibilitar que els infants realitzin aprenentatges significatius, és a dir, l'infant establirà relacions entre les seves experiències prèvies i els nous aprenentatges.

L'aprenentatge significatiu suposa una intensa activitat per part de l'infant/a, tant física com mental, que li permet ser agent del seu propi aprenentatge, la qual cosa potenciarem a través de l'experimentació, observació, expressió, investigació... assegurant la funcionalitat.

Promourem una educació personalitzada, la qual cosa implica el respecte a la persona de cada infant/a, ritmes evolutius i al desenvolupament de les seves capacitats, és

dir, les nostres intervencions seran individualitzades, oferint a cadascú el que necessita, sempre que sigui possible.

Alhora, generarem la interacció amb adults i iguals per aconseguir una adequada participació social. Això és, el principi de socialització i comunicació.

Un altre principi metodològic fonamental en l'etapa d'Educació Infantil, és la participació de les famílies, col·laborant en tallers, festes, sortides i aportació de material.

El principi d'afectivitat, també és molt important, ja que l'afectivitat és fonamental per treballar la cooperació, l'ajut i el respecte de l'altre.

Per a tot això, és necessari un ambient càlid i acollidor, on l'infant se senti segur i a gust realitzant diverses activitats.

4.1. Expressió oral.

4.1.1. Infantil 5 anys.

El llenguatge és una de les capacitats específiques de l'ésser humà. L'infant l'anirà adquirint progressivament i amb l'acció i es comunicarà amb altres/es. El diàleg, la discussió, la interacció oral i verbal activa del nen/a es desenvolupa molt a l'aula. Algunes de les activitats que es realitzen per afavorir aquest desenvolupament són:

- **Assemblea:** és una activitat de gran importància en educació infantil, ja que en ella els alumnes expressen les seves vivències, opinions, idees i preocupacions. Es realitza en gran grup el que afavoreix les relacions interpersonals. Alhora, es potencia el desenvolupament lingüístic dels alumnes ja que aprenen a escoltar i a expressar les seves opinions, amplien el vocabulari, corregeixen la seva pronunciació, expressen necessitats i sentiments, etc.
- **PÈL:** El *programa d'estimulació del llenguatge oral* es treballa una sessió setmanal. Aquest programa té com a finalitat el desenvolupament del llenguatge i prevenció de dificultats. Els exercicis no s'han de centrar directament en la

pronunciació aïllada de fonemes, sinó en l' estimulació indirecta dels factors associats a aquesta pronunciació i dins d' un context lúdic. Les activitats que es treballen al llarg d' aquestes sessions giren al voltant de: jocs de percepció i discriminació auditiva, jocs de motricitat bucofacial, jocs de discriminació fonològica, jocs d' onomatopeies, etc.

- Tallers i propostes d' estimulació del llenguatge oral.

4.1.2. Primer cicle de Primària.

A causa de la gran importància de l' expressió oral en el primer curs es mantindrà l' assemblea, diàriament durant el primer trimestre, i de manera més esporàdica durant els trimestres següents. A més, es realitzaran diverses exposicions orals al llarg del curs tant en castellà com en valencià, treballant diferents centres d'interés. L'objectiu serà augmentar la seguretat i autoestima a l'hora de parlar davant dels companys i companyes.

Durant les sessions de Llengua Castellana s'incorporen activitats de consciència fonològica com ara segmentació silàbica, estructuració de la frase, famílies de paraules... perquè mitjançant el joc els alumnes i les alumnes siguin capaços d' adquirir destresa en el llenguatge.

En el primer cicle de primària es continuarà amb la metodologia duta a terme a infantil (assemblea, racons, tallers, activitats manipulatives, estacions d'aprenentatge...)

4.2. Lecto-escritura.

4.2.1. Infantil 5 anys.

- Homologació/ coneixement de les lletres a partir del nom propi, del dels companys/es o de paraules significatives i relacionades amb les situacions d'aprenentatge.
- Utilització del mètode mixt: global i fonètic.
- En quatre anys es presenten totes les majúscules de forma globalitzada a

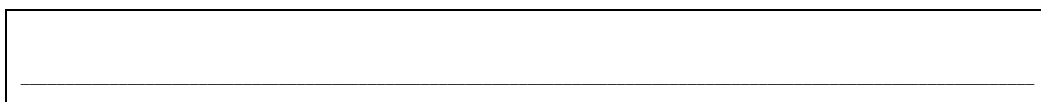

través de les situacions d'aprenentatge i del nom.

- En cinc anys durant el primer trimestre es repassen totes les treballades l'any anterior. En el segon trimestre es comencen a presentar les minúscules acompanyades de la seva majúscula. La lectura es treballa de manera global i fonètica, no com a lectura en si.
- Delimitació progressiva de l'espai destinat a l'escriptura per anar reduint la mida de la lletra.
- Tipologia: majúscula. En el segon trimestre de 5 anys s'aniran incorporant de forma progressiva les lletres minúscules, no com a objectiu curricular sinó com a facilitació de la transició dels alumnes a la següent etapa.
- Durant el tercer trimestre, en el nivell de 5 anys, es planteja una activitat setmanal en família, de comprensió oral i escrita, per fer amb els seus pares i mares. Així s'implica les famílies en el procés lectoescriptor i els acostumem a la realització de tasques

L'espai per escriure serà:

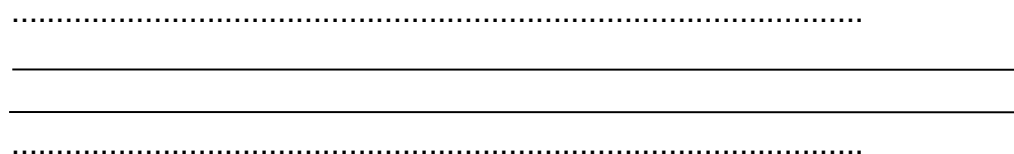
- 3 anys un quadrat amb línia

- 4 anys dues línies cada vegada més.

- 5 anys pauta Montessori per a visual i grècies

- 1r Primària: pauta Montessori
- 2n Primària: dues línies.

4.2.2. Primer cicle de primària.

Partint que qualsevol mètode ha d'abastar:

- L'expressió oral

- La lectura
- L' escriptura
- Inclouent activitats dedicades a l' escolta.
- Classificarem els mètodes que s'utilitzaran, tenint en compte el grup i després d'una valoració per part del tutor/a.
- Tallers i estacions d' aprenentatge.

1. **Mètodes Sintètics**: són aquells que parteixen dels elements més simples per arribar a les unitats més complexes, amb sentit:

- Literal (Alfabètic i Fònic)

- *Fònic*: Consisteix a ensenyar el so que té cada lletra ("fff", "sss",...). Actualment aquest sistema s'acompanya d'imatges o sistemes icònics que pertanyen al camp experiencial de l'infant/a i s'assimila el fonema al so que produeix l'objecte representat.

- *Alfabètic*: L'alumnat comença a conèixer les vocals per passar a les consonants. En arribar-hi han de nomenar-les donant-los un so fals (se li posa nom a les lletres, no s'identifica el so que representa): "ene", "ese", "pe".

L'aplicació més normal és començar per les vocals soltes, combinar-les entre si. Després es combinen amb una consonant. Després es formen paraules i frases.

- *Silàbic*. La unitat bàsica és la síl·laba. Participa del mètode alfabètic i del fònic i es pot considerar com una evolució d' aquests. Primer s'aprenen les vocals (de vegades amb ajuda d'il·lustracions i paraules). Després es fan exercicis per compondre cada vocal amb les diverses consonants.

2. **Mètodes Analítics**: són aquells que parteixen d'unitats amb sentit (paraules, frases, enunciat) per descendir fins a les unitats bàsiques, sense sentit. Dins d' aquest grup ens trobem amb el Mètode Global. Aquest mètode s' utilitza de manera puntual en casos en què els mètodes anteriors no han funcionat.

3. **Mètodes Mixts**: és la unió de diversos d' aquests mètodes. Es tria de diversos mètodes allò que més pugui interessar i es crea un mètode propi. Se sol combinar el silàbic, alfabètic i global.

Com comencem a treballar la lectoescriptura en primer?

Durant el primer trimestre ens vam centrar, en l'adaptació dels nens i les nenes a aquesta nova etapa i en la lectoescriptura, ja que és una eina fonamental perquè puguin aprendre el contingut de les altres assignatures.

La classe està organitzada en grups de treball, també estan previstos racons de jocs per a cada grup, aquests racons van canviant a necessitat.

Es començarà a presentar les vocals de manera molt ràpida perquè estan treballades en infantil. Després es començarà consonant a consonant, so, grafia i lectura. Es treballa a la pauta Montessori per ajudar-los a col·locar bé les grafies i pujar i baixar a l'espai. Però l'objectiu és que escriguin en dues línies que és la pauta escollida en cicle.

Igual que en infantil, es respectarà el ritme de treball i aprenentatge de l'alumnat, adaptant les activitats a les diferents necessitats.

4.3. Lògic matemàtiques.

CONTINGUTS	INFANTIL 5 ANYS	PRIMER CICLE DE PRIMÀRIA (1r)
NUMERACIÓ	Números del 0 al 10.	Números del 0 al 99 Descomposició numèrica.
OPERACIONS	Comptatge i la introducció de la suma i la resta.	Comptatge ascendent i descendent Sumes amb portades Restes sense portar
GEOMETRIA	Formes geomètriques: quadrat, cercle, triangle, rectangle, rombe i oval.	Formes geomètriques: quadrat, cercle, triangle, rectangle, rombe i oval. Cossos geomètrics: prisma, piràmide, con, esfera, cub i cilindre
PROBLEMES	Resolució de problemes senzills a nivell oral.	Resolució de problemes de sumes i restes. Resolució de problemes

		lògics.
ATRIBUTS	Color, forma, mida, gruix, quantitat, etc.	Pes, mesura, longitud, temps...

5. AVALUACIÓ.

Per a una correcta posada en pràctica i el seguiment de les Mesures d'acollida i de transició o continuïtat entre nivells, cicles i modalitats d'escolarització, portarem a terme la valoració dels següents indicadors a través de la Comissió de Coordinació Pedagògica (COCOPE):

AVALUACIÓ DEL PLA DE TRANSICIÓ					
S' han dut a terme les reunions proposades a principi de curs.					
S' ha continuat la comunicació i coordinació amb les famílies en el canvi d' etapa.					
S'han plantejat noves propostes de millora a partir de les reunions.					
Les activitats plantejades en el cronograma, s' han complert.					
S' ha tingut en compte l' atenció a la diversitat en tot moment.					
Les activitats, reunions ... han facilitat la transició d' E.I. a E.P.					
Propostes de millora:					

L' avaluació d' aquests paràmetres considerarà les dificultats trobades i l' establiment d' unes propostes de millora per al proper curs escolar.

6. CONCLUSIÓ

Concloem aquest document, destacant la necessitat d'una bona coordinació entre tot l'Equip Docent en el trànsit entre etapes, de manera que puguem oferir una resposta educativa òptima al nostre alumnat